

מעשה ח' מרב ובן יחיד

מעשה ברב אחד שלא היה לו בנים. אחר־כך היה לו
בן יחיד וגדל אותו והשיא אותו. והיה יושב
בעליה ולמד בדרך אצל הגבירים. והיה לומד ומתפלל

נחרי אפרסמון

מעשה ח' — מרב ובן יחיד

[בספור הזה יספר רבנו ז"ל, איך רבו המניעות להתקרב אל הצדיק
האמת, שיכול לעשות טובה לנפש האדם, ואיך שאפלו האב, שהוא רב
גדול, ורואה איך שבנו רוצה ללמד ולהתעלות בעבודת השם יתברך, ויכול
לקבל טובה מהצדיק האמת, ואף־על־פי־כן הוא מונע אותו מלבוא אל
הצדיק. פי הסמ"ך־מ"ם מאד מיוחד מהצדיק האמת, שיש בכחו לקרב את
כלל נשמות ישראל אליו יתברך].

מעשה ברב אחד, שלא היה לו בנים; ובנדאי זה צער גדול מאד למי
שאינו לו בנים, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (נדרים סד:): כל אדם
שאינו לו בנים חשוב כמת, שנאמר (בראשית ל, א) "הבה לי בנים ואם אין
מתה אנכי"; אחר־כך היה לו בן יחיד; יכולים לתאר ולשער את גדל
השמחה שיש לאדם, אחר שעבר עליו הרבה זמן, שלא נפקד בזרע של
קיימא, ונולד לו בן. וגדל אותו, אשר בנדאי זה לא קל לגדל בן, כי יש כל
מיני נסיונות קשים ומרים — לשמר אותו מחברה שאינה טובה, והשיא
אותו, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (קדושין ל:): אביו חיב להשיאו אשה;
מנלן? דכתיב (ירמיהו כט, ו): "קחו נשים והולידו בנים ובנות וקחו לבניכם
נשים, ואת בנותיכם תנו לאנשים"; והיה יושב הבן בעליה ולמד. רבנו ז"ל
אמר (ספר־המדות, אות בית, חלק ב', סימן א'): לדור בעליה הוא יותר טוב
לעבודת הבורא, מלדור בבית תחתון; בדרך אצל הגבירים, שדרךן להחזיק
את הבן כמה שנים ללמד אחר החתונה. והיה הבן לומד ומתפלל תמיד, כי

תָּמִיד, רַק שֶׁהָיָה מְרַגֵּישׁ בְּעֲצָמוֹ שֶׁחָסַר לוֹ אֵיזָה חֶסְרוֹן
וְאִינוֹ יוֹדֵעַ מֵהוּ. וְלֹא הָיָה מְרַגֵּישׁ טַעַם בְּלִמּוּדוֹ
וּבִתְפִלָּתוֹ. וְסֵפֶר לְפָנָי שְׁנֵי אַנְשִׁים בְּנֵי הַנְּעוּרִים. וְנִתְּנוּ
לוֹ עֲצָה שְׂיִסַּע לְאוֹתוֹ צְדִיק. וְאוֹתוֹ בֶּן הַנָּ"ל עָשָׂה מִצְוָה,
שָׁבָא עַל־יָדָה לְבַחֲיַנַּת מְאוּר הַקָּטָן.

נְהָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

הֵיטָה לוֹ נִשְׁמָה גְדוֹלָה, שֶׁהִשְׁתּוֹקֵק מְאֹד לְעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, רַק שֶׁהָיָה
מְרַגֵּישׁ בְּעֲצָמוֹ, שֶׁחָסַר לוֹ אֵיזָה חֶסְרוֹן, וְאִינוֹ יוֹדֵעַ מֵהוּ, וְלֹא הָיָה מְרַגֵּישׁ טַעַם
בְּלִמּוּדוֹ וּבִתְפִלָּתוֹ; כִּי בְּלֵי הַתְּקַרְבוֹת אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת, לֹא מְרַגֵּישִׁים שׁוֹם
טַעַם — הֵן בְּתוֹרָה וְהֵן בְּתַפְלָה. וְכַמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ו"ל (לְקוּשֵׁי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק
ב', סִימָן ס'): יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם, שְׂיִשְׁנִים אֶת יְמֵיהֶם, וְאֵף שְׁנֹדְמָה לְהַעוֹלָם, שֶׁהֵם
עוֹבְדִים אֶת הַשֵּׁם, וְעוֹסְקִים בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, אֶף־עַל־פִּי־כֵן כָּל עֲבוֹדָתָם —
אֵין לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ נִחַת מֵהֶם, כִּי נִשְׁאַרְתָּ כָּל עֲבוֹדָתָם לְמַטָּה, וְאִינֶם יְכוּלִים
לְהִתְרוֹמֵם וּלְהִתְעַלּוֹת מֵעֵלָּה. כִּי עֵקֶר הַחַיּוֹת הוּא הַשֶּׁכֶל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קִהְלֹת ז,
יב): "הַחֲכָמָה תַּחֲיָה בְּעֵלְיָה"; וְכִשְׁהָעֲבוֹדָה הִיא עִם שֶׁכֶל, מְשִׁימִין בּוֹ חַיּוֹת,
שְׂיִיכַל לְהִתְעַלּוֹת. וְאֵת הַשֶּׁכֶל הַזֶּה מְכַנִּים הַצְּדִיק הָאֵמֶת בְּאָדָם, שֶׁמְעוֹרֵר אוֹתוֹ
מֵהַשְּׁנָה, שֶׁלֹּא יִהְיוּ הַמַּחֲיִין שְׁלוֹ יִשְׁנִים. וְסֵפֶר הַבֵּן לְפָנָי שְׁנֵי אַנְשִׁים בְּנֵי הַנְּעוּרִים
אֶת כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עֲלָיו; כִּי בְּאֵמֶת רְאוּי לְאָדָם שְׂיִהְיוּ לוֹ חֲבֵרִים לְדַבֵּר עִמָּהֶם
בְּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי חֵבֵר זֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (בְּרִכּוֹת סג):
לְפִי שֶׁאֵין הַתּוֹרָה נִקְנִית אֶלָּא בְּחִבּוּרָה; וְאָמְרוּ (תַּעֲנִית ז): הֲרַבָּה לְמַדְתִּי
מִרְבוּתִי, וּמִחֲבֵרֵי יוֹתֵר מִרְבוּתִי; כִּי עִם חֵבֵר יְכוּלִים לְדַבֵּר יוֹתֵר בְּקִלּוֹת. וְנִתְּנוּ
לוֹ עֲצָה שְׂיִסַּע לְאוֹתוֹ צְדִיק, כִּי הַחֲבֵרִים טוֹבִים הֵם נוֹתְנִים עֲצָה טוֹבָה לְאָדָם,
וְלָכֵן טוֹב מְאֹד שְׂיִהְיוּ לְאָדָם חֲבֵרִים, וְכַמֵּאֲמָרָם ו"ל (אֲבוֹת דְּרַבִּי נְחֻמַּי, פָּרָק ח'):
"וְקָנָה לָךְ חֵבֵר" — כִּיצַד? מִלְּמַד שְׂיִקְנֶה הָאָדָם חֵבֵר לְעֲצָמוֹ, שְׂיֵאֲכַל עִמּוֹ,
וְיִשְׁתֶּה עִמּוֹ, וְיִקְרָא עִמּוֹ, וְיִשְׁנֶה עִמּוֹ, וְיִישֵׁן עִמּוֹ, וְיִגְלֶה לוֹ כָּל סֵתְרוֹ — סֵתֵר
תּוֹרָה וְסֵתֵר דִּבְרֵי אֶרֶץ. וְאוֹתוֹ בֶּן הַנָּ"ל עָשָׂה מִצְוָה, שָׁבָא עַל יָדָה לְבַחֲיַנַּת מְאוּר
הַקָּטָן; כִּי לְפַעְמִים אָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה מִיַּחַדָּת בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁ, בְּלֵי שׁוֹם כְּנֻגָה

והלך אותו הבן יחיד וספר לאביו, באשר שאינו
 מרגיש טעם בעבודתו כנ"ל, וחסר לו ואינו יודע
 מהו, בכך הוא רוצה לנסע לאותו צדיק. והשיב לו אביו:
 איך אתה בא לנסע אליו הלא אתה למדן יותר ממנו
 ומיחס יותר ממנו? לא נאה לך לנסע אליו, בלך מדרך

נחרי אפרסמון

עצמית, אלא למענו יתברך, ועל-ידי-זה זוכה להזדקף פל-כף, עד שנעשה
 בבחינת מאור הקטן, שנשמתו תהא מסגלת לקבל אור מהמאור הגדול.

והלך אותו הבן יחיד וספר לאביו; כי זה דבר גדול מאד, שהבן יכבד
 את אביו, וכל מה שמעיק לו, שייספר לפניו, כי כבוד אב ואם חשוב מאד
 מאד אצלו יתברך, כמאמרם ו"ל (תנא דבי אליהו רבה, פרק כז): כל העולם כלו
 של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם, רק שיכבד
 אב ואם; ולכן צריכים להרגיל את הילדים בעת קטנותם ללמד אותם כבוד
 אב ואם, כי היא מצוה מאד מאד חמורה, כמאמרם ו"ל (פסיקתא רבתי, פרק
 כג): חמורה שבחמורות "כבוד את אביו", ולכן אם יש לבן משהו שמציק
 לו, שייספר את זה לאביו ולא לזולתו. ולכן הבן יחיד ספר לאביו, באשר
 שאינו מרגיש טעם בעבודתו כנ"ל, וחסר לו ואינו יודע מהו, כי מי שאינו
 מקרב אל הצדיק מרגיש חסרון, ואפלו שלומד ומתפלל, אבל הוא אינו
 מרגיש את הקדוש-ברוך-הוא, כי לזה זוכים רק כשמקרבים אל הצדיק
 האמת, שהוא נכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, והוא ממשיך על מקרבו
 אור וזיו וחיות ודבקות באין סוף ברוך הוא. בכך הוא רוצה לנסע לאותו
 צדיק — זה מה שבקש הבן מאת אביו. והשיב לו אביו: איך אתה בא
 לנסע אליו, הלא אתה למדן יותר ממנו, ומיחס יותר ממנו, לא נאה לך
 לנסע אליו, בלך מדרך זו! עד שמנע אותו לנסע. וכאן טעה האב, כי באמת
 רואים בעתים הללו, איך שהסטרא אחרא אורבת על כל בני הנעורים
 לתפסם במצודתה הטמאה, רחמנא לצלן, ולהעבירם מעל הדת, רחמנא
 לישזבן, והקדוש-ברוך-הוא חמל על נשמות ישראל, והותיר לנו צדיקים

זו. עד שמונע אותו לנמע. וחזר ללמודו, ושוב הרגיש

נחרי אפרסמון

וחכמים וראשי ישיבות, ולמה שלא יתנו לכל בני הנעורים להתחבר איש אל דרכו, מה אכפת אם יהיה חסיד זה או זה, או יהיה ליטאי, או ילך בדרך זו, או בדרך אחרת, העקר שהבן ישאר ירא שמים ולומד תורה, ומקיים את מצוותיו וחקריו. ולכן אשרי האב, שיש לו שכל, ואינו מונע את בנו מלהתקרב למקום שלבו חפץ, העקר שיתקרב למקום ששואבים שם יראת שמים ולומדים תורה ומקיימים את המצוות, ומה משנה איזו דרך זו. היסוד מוסד ביהדות הוא לברח מהרחוב ומתרבות אנשים חטאים, פורקי על, רשעים ארורים, כופרים בעקר. ולכן לא טוב עושים האבות, שמונעים את בניהם מלהתקרב אל צדיק זה, מחמת שהוא אינו הצדיק שאליו הם מקרבים, או לדרך זו, מפני שאינה הדרך שלהם, הרי אין לה שטות יותר גדולה מזו. מה אכפת לה היכן הוא הולך?! העקר שייניח תפלין, וישמר שבת, ויאכל כשר, ויקיים את המצוות. ומה רואים? קטני הדעת, שבשביל גאות וישות וכבוד, מונעים את הבן מלהתקרב אל צדיק שהוא רוצה ללכת אליו, או אל איזה ראש ישיבה שרוצה ללמד אצלו, אשר אין לה עוד שטות גדולה יותר מזו, כי כבר אמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה יט.): לעולם ילמד אדם תורה במקום שלבו חפץ; ולכן האב עשה טעות גדולה, שמונע את בנו מלנסע אל הצדיק, שהבן היה חפץ לנסע אליו. ועוד הכניס בו תרוץ — הלא אמה למדן יותר ממנו, ומיחס יותר ממנו, לא נאה לה לנסע אליו, בלך מדרך זו!

וחזר ללמודו, אף שהתפשטו עליו המניעות והעכובים, אף-על-פי-כן חזר ללמודו, כי רק זוהי העצה, לברח מהרע אל התורה, כמאמרם ו"ל (בראשית רבה, פרשה כב, סימן ו'): אם בא יצרך להשחיקך, דחהו בדברי תורה; וכן אמרו (תנא דבי אליהו, פרק ו'): אם ראיית שהיסורין מממשמשין ובאין עליך, רוצ לחדרי תורה, ומיד היסורין בורחין ממך, שנאמר (ישעיה כו, כ): "לך עמי בא בחדריך" וגו'; ושוב הרגיש חסרון פנ"ל, כי כל זמן שלא מתקרבים אל הצדיק, מרגישים חסרון טעם — בין בתורה ובין בתפלה, והתיעץ שוב עם

חֶסְרוֹן בְּנִ"ל. וְהִתְיַעַץ שׁוֹב עִם אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הַנִּ"ל,
וַיַּעֲצוּ אוֹתוֹ כְּמִקְדָּם לְנִסְעַ לְהִצְדִּיק. וְשׁוֹב הֵלֵךְ לְאָבִיו,
וְהִטָּה אוֹתוֹ אָבִיו וּמָנַע אוֹתוֹ בְּנִ"ל. וְכֵן הָיָה כַּמָּה
פְּעָמִים. וְהֵבֵן הַנִּ"ל הָיָה מִרְגִּישׁ שְׁחָסֵר לוֹ. וְהָיָה מִתְגַּעְגַּע
מְאֹד לְמִלְאוֹת חֶסְרוֹנוֹ וְלֹא יָדַע מֵהוּ בְּנִ"ל. וּבָא עוֹד לְאָבִיו
וְהִפְצִיר בּוֹ עַד שֶׁהִכְרַח אָבִיו לְנִסְעַ עִמּוֹ, כִּי לֹא רָצָה
לְהִנִּיחַ אוֹתוֹ לְנִסְעַ לְבֵדוֹ מִחֲמַת שְׁהִיָּה בֶן יָחִיד.

וְאָמַר לוֹ אָבִיו: הֲלֹא תִרְאֶה שְׂאִסַּע עִמָּךְ, וְאִרְאֶה לְךָ

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הַנִּ"ל, כִּי תָמִיד כְּדַאי לְקַחַת עֲצוֹת מִחֻבְרִים טוֹבִים, כִּדְתָ מַה
לַעֲשׂוֹת, וַיַּעֲצוּ אוֹתוֹ כְּמִקְדָּם לְנִסְעַ לְהִצְדִּיק, כִּי רַק הִצְדִּיק יָכוֹל לְהַחֲדִיר
בְּאָדָם חַיּוֹת, שִׁירְגִישׁ טַעַם טוֹב בְּלִמּוּד וּבִתְפִלָּה. וְשׁוֹב הֵלֵךְ לְאָבִיו, רוֹאִים
מִכָּאֵן מַה זֶה כְּבוֹד אָב, שְׂאִף שְׂאָבִיו מְנַעוּ כָּבֵד פְּעַם, וַיִּוֹדַע שְׁתַּכְלִיתוֹ הִיא
אֶצֶל הִצְדִּיק, שִׁיכוֹל לַעֲזֹר לוֹ, וּלְהַפְיִיחַ בּוֹ רוּחַ חַיִּים, עִם כָּל זֹאת לֹא מָנַע
אֶת עֲצָמוֹ מִלְשָׂאֵל עוֹד פְּעַם אֶת אָבִיו, וְהִטָּה אוֹתוֹ אָבִיו וּמָנַע אוֹתוֹ בְּנִ"ל;
כִּי בְשָׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן גַּם הָאָב נַעֲשֶׂה מוֹנֵעַ, כְּמוֹ שְׂאִמֵּר פְּעַם רַבְּנוֹ ז"ל
עַל עֲצָמוֹ: חֲדוּשׁ וּפְלֵא, הָאָב נוֹסַע אֵלַי וּמֵאֲמִין לִי, וּכְשֶׁבִנּוּ רוֹצֶה לְנִסְעַ אֵלַי,
הוּא מוֹנֵעַ אוֹתוֹ, וּמְכַל שְׁכֵן כְּשֶׁהָאָב מִתְנַגֵּד, אִיךָ הוּא יִתֵּן לְבָנוֹ לְנִסְעַ
לְהִצְדִּיק?! וְכֵן הָיָה כַּמָּה פְּעָמִים. וְהֵבֵן הַנִּ"ל הָיָה מִרְגִּישׁ שְׁחָסֵר לוֹ, וְהָיָה
מִתְגַּעְגַּע מְאֹד לְמִלְאוֹת חֶסְרוֹנוֹ, וְלֹא יָדַע מֵהוּ בְּנִ"ל, וּבָא עוֹד לְאָבִיו וְהִפְצִיר
בּוֹ, עַד שֶׁהִכְרַח אָבִיו לְנִסְעַ עִמּוֹ, כִּי לֹא רָצָה לְהִנִּיחַ אוֹתוֹ לְנִסְעַ לְבֵדוֹ, מִחֲמַת
שְׁהִיָּה בֶן יָחִיד. רוֹאִים מִזֶּה אִם אָדָם מִתְעַקֵּשׁ, אֲזַי כָּל הַמוֹנְעִים וְהַמְעַכְּבִים
מִתְהַפְּכִים לְהִיּוֹת עוֹזְרִים, וְעוֹד נוֹסְעִים אִתּוֹ, אֲבָל צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, שְׁגַם
בְּדַרְךָ לֹא יִסִּיתוּ אוֹתוֹ. וְאָמַר לוֹ אָבִיו: הֲלֹא תִרְאֶה שְׂאִסַּע עִמָּךְ, וְאִרְאֶה לְךָ
שְׂאִין בּוֹ מִמֶּשׁ; רוֹאִים מִזֶּה, אִם כְּבָר הוֹלְכִים בְּדַרְךָ שְׁלִילִית, שְׂאִנִּי נוֹסַע

שָׁאִין בּוֹ מִמֶּשׁ. וְאָסְרוּ הַמֶּרְכָּבָה וְנִסְעוּ. אָמַר לוֹ אָבִיו:
בְּזֶה אֲנִסָּה: אִם יִתְנַהֵג כְּסֹדֵר, הוּא מִן הַשָּׁמַיִם, וְאִם לֹא
אֵינוֹ מִן הַשָּׁמַיִם וְנִחְזֹר. וְנִסְעוּ וּבָאוּ אֶל גֶּשֶׁר קָטָן. וְנָפַל

גְּהִרֵי אֶפְרַסְמוֹן

אֶתְךָ וְאֲנִי אֲרָאָה לְךָ שָׁאִין בּוֹ מִמֶּשׁ, אִזּוֹ מִן הַשָּׁמַיִם נוֹתְנִים לְאָדָם מְקוֹם
לְטֵעוֹת, כְּמוֹ שֶׁהָיָה אֶצֶל בַּלְעָם, שֶׁבְּאֵמַת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא רָצָה שְׁלַךְ,
אֶךְ מִחֲמַת שֶׁהִתְעַקֵּשׁ, נָתַן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא דֶרֶךְ שְׁיִטְעָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(בַּמִּדְבָּר כ"ב, כ): "אִם לִקְרָא לְךָ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוֹם לְךָ אֶתֶם" וְגו'. וְאָסְרוּ
הַמֶּרְכָּבָה וְנִסְעוּ. אָמַר לוֹ אָבִיו: בְּזֶה אֲנִסָּה, אִם יִתְנַהֵג כְּסֹדֵר, הוּא מִן הַשָּׁמַיִם,
וְאִם לֹא אֵינוֹ מִן הַשָּׁמַיִם וְנִחְזֹר. וּפְהֵא מִנְחַת הַטֵּעוֹת, כִּי כְשֶׁאָדָם רוֹצֵה לְנִסֵּעַ
לְהִצְדִּיק, עָלָיו לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּמִסִּירוֹת נַפֶּשׁ גְּמוּרָה, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם
נְסִיּוֹן, וְאִפְלוּ שְׁכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ יַעֲמְדוּ נִגְדוֹ, שְׁלֹא יִתְפַּעַל מֵהֶם, אֲבָל אִם כָּבֵר
לְכַתְּחִלָּה שְׁמַיִם לְנִסְיּוֹן — אִם יִקְרָה כֶּף וְכֶף, אוֹ אִם לֹא יִלֶּךְ כְּסֹדֵר וְכַדוּמָה,
סִימָן שֶׁזֶה לֹא מִן הַשָּׁמַיִם, צְרִיכִים לְדַעַת שׁוֹז עֲצַת הַסֵּמ"ך-מ"ם, כִּי מִי
שִׂוֵּדַע אֶת הָאֵמֶת, הֵינּוּ שִׂוֵּדַע אֶת שְׁפִלוּתוֹ בְּאֵמֶת, הוּא לֹא יַעֲשֶׂה שׁוֹם
תְּנָאִים בְּעִנְיַן הַתְּקַרְבוֹת אֶל הַצְּדִיק, אֲלֵא יִסַּע אֵלָיו בְּמִסִּירוֹת נַפֶּשׁ הַכִּי גְדוּלָה,
וְלֹא יִמְנַע אֶת עֲצָמוֹ מִשׁוֹם בֶּן אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם, הָעֶקֶר שֶׁיִּגְיַע אֶל הַצְּדִיק. אֲבָל
תְּכַף-וּמִיד כְּשֶׁעוֹשִׁים נְסִיּוֹנוֹת, וְאוֹמְרִים: אִם יִהְיֶה כֶּף וְכֹו', אוֹ יִהְיֶה כֶּף וְכֹו',
הֵינּוּ סְבוֹת וּמְנִיעוֹת שִׂמְנְעוּ אוֹתוֹ מִלְּבוֹא אֶל הַצְּדִיק, סִימָן שְׁמֵן הַשָּׁמַיִם
הוּא. וְצְרִיכִים לְדַעַת, שֶׁזֶה מֵהַסֵּמ"ך-מ"ם הַשּׁוֹנֵא אֶת הַצְּדִיק. כִּי מִי שֶׁבְּאֵמֶת
רוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק, הוּא אֵינוֹ מְסַתְּפֵל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב, וְאִפְלוּ
שְׁמֵלֵאכִי מַעֲלָה יִמְנַעוּ אוֹתוֹ, הוּא לֹא יִתְעַכֵּב. וְזוֹ נִקְרָאת בְּאֵמֶת הַתְּקַרְבוֹת
אֶל הַצְּדִיק. וְנִסְעוּ וּבָאוּ אֶל גֶּשֶׁר קָטָן, רַבְּנוּ יו"ל אָמַר (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב',
סִימָן מח), שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְעִבֹר עַל גֶּשֶׁר צָר מְאֹד מְאֹד, וְהַכֵּלֵל וְהָעֶקֶר שְׁלֹא
יִתְפַּחַד כָּלֵל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁנוֹסְעִים אֶל הַצְּדִיק, שֶׁהוּא הַחִיּוֹת שֶׁל כָּל הַדּוֹר
צְרִיכִים לְדַעַת, שֶׁבּוֹדָאֵי הַהֶכְרַח לְעִבֹר עַל גֶּשֶׁר קָטָן, וְיִהְיֶה הַרְבֵּה מְנִיעוֹת
שִׂמְנְעוּ אֶת הָאָדָם מִלְּנִסֵּעַ וּלְבֹא אֶת הַצְּדִיק, כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם מְאֹד אוֹרֵב עַל
הָאָדָם שְׁרוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק, כִּי הוּא יוֹדַע, שְׁאִם אָדָם יִהְיֶה מְקַרֵּב אֶל
הַצְּדִיק, אֵינּוּ לוֹ כְּבֹר מֵהַלְעֵשׂוֹת אֶצֶל הָאָדָם הַזֶּה, וְלִכֵּן הוּא מְבִיא נְסִיּוֹנוֹת

סוּם אַחַד, וְהַמְרַכְּבָה נִתְּהַפְּכָה וְכַמְעַט נִטְבָּעוּ. אָמַר לוֹ
אָבִיו: רֵאָה שְׂאִינוֹ מִתְּנַהֵג כְּסֹדֶר וְאִין הַנְּסִיעָה מִן הַשָּׁמַיִם,
וְחִזְרוּ.

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

קָשִׁים וּמְרִים לְכָל אָדָם, שְׁלֹא יִזְכֶּה לַהֲיוֹת מְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק. וְנִפְל סוּם אַחַד
— זֶה הָיָה נִסְיוֹן אַחַד, וְהַמְרַכְּבָה נִתְּהַפְּכָה — זֶה הָיָה נִסְיוֹן שְׁנִי, וְכַמְעַט
נִטְבָּעוּ — זֶה הָיָה נִסְיוֹן שְׁלִישִׁי. אָמַר לוֹ אָבִיו: רֵאָה שְׂאִינוֹ מִתְּנַהֵג כְּסֹדֶר,
כִּי הֲלֹא אֵילֹו נִסְיוֹנוֹת יֵשׁ לָנוּ! וְזֶה סִימָן אֲשֶׁר אֵין הַנְּסִיעָה מִן הַשָּׁמַיִם,
וְחִזְרוּ. וּבִאֲמַת זֹו טְעוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִכּוֹת
י:): בְּדֶרֶךְ שְׁאָדָם רוֹצֵה לִילֵךְ — בָּהּ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ; אִם אָדָם הָיָה בְּרִצּוֹנוֹ
בְּאֲמַת לְבוֹא אֶל הַצְּדִיק, לֹא הָיָה מִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מְנִיעוֹת וְעֹכּוּבִים, וְהָיָה
שׁוֹבֵר אֶת הַכֹּל וּמַגִּיעַ, אַבָּל אִם אָדָם כָּבֵר מִתְּחִלָּה בָּא עִם מַחְשְׁבָה שְׁלִילִית
נִגַּד הַצְּדִיק, אֲזִי מִכָּל מְנִיעָה קִטְנָה יִמְנַע אֶת עֲצָמוֹ, וַיֹּאמֶר שֶׁהַכֹּל מִן הַשָּׁמַיִם.
וּכְבֵר אָמַר רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּשִׁי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן טו), כִּי אֵין לְאָדָם לְפֹטֵר אֶת
עֲצָמוֹ וְלִמְצֹא לְעֲצָמוֹ תְּרוּץ, עַל-יְדֵי הַמְּנִיעָה וְלוֹמַר, שֶׁהוּא חִפֵּץ לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ
הַדְּבָר, רַק שְׂאִי אֲפֹשֶׁר לוֹ מִחֲמַת הַמְּנִיעָה וְהַאֲנֵס, וְעַל-כֵּן יִהְיֶה נִחְשָׁב לוֹ
כְּאִלוֹ עֲשָׂאָה, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (בְּרִכּוֹת ו:): חֲשָׁב לַעֲשׂוֹת מִצְוָה וְנִאֲנָס וְלֹא עֲשָׂאָה
— כְּאִלוֹ עֲשָׂאָה; כֹּל זֶה נֹאמַר עַל מִי שְׁרוֹצֵה לְצִאת בְּזֶה, אֲזִי יוֹצֵא בָּהּ, כִּי
מֵה לוֹ לַעֲשׂוֹת, שְׁהָרִי יֵשׁ לוֹ אָנֵס, אַבָּל מִי שְׂאִינוֹ רוֹצֵה לְצִאתָ, רַק שֶׁהוּא
רוֹצֵה הַמִּצְוָה בְּעֲצָמָה, אוֹ הַדְּבָר שֶׁבִקְדָּשָׁה שְׁרוֹצֵה לַעֲשׂוֹת, הוּא אֵינוֹ מְקַרֵּר
דַּעְתּוֹ כָּלֵל, רַק הוּא תָּאֵב וְחִפֵּץ וּמִתְּגַעְגַע מְאֹד לַעֲשׂוֹת הַמִּצְוָה בְּעֲצָמָה, וְלֹא
לְצִאתָ עִם הַכְּאִלוֹ שֶׁנִּחְשָׁב כְּאִלוֹ עֲשָׂאָה, כִּי בְּאֲמַת רָאוּי לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל
לְהִתְגַּבֵּר בַּחֲשֶׁק וּבְרִצּוֹן חֲזָק לְהוֹצִיא מִהַכֹּחַ אֶל הַפַּעַל, וּלְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה
בְּעֲצָמָה, אוֹ לְבוֹא לְהַדְּבָר שֶׁבִקְדָּשָׁה שְׁרוֹצֵה לְהַגִּיעַ לָזֶה, כִּי כִּפִי גִדְּל הַנְּחֻשֶׁק,
מִזְמִינִים לוֹ מְנִיעוֹת, וּבְפָרֵט כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל צְרִיף לַעֲשׂוֹת דְּבָר הַצְּרִיף לוֹ
לְיִהְדוּתוֹ, שְׁכָל יִהְדוּתוֹ תְּלוּיָהּ בְּזֶה, כְּגוֹן: לְנִסְעַ לְהַצְּדִיק הָאֲמִתִּי, אֲזִי מִזְמִינִים
לוֹ מְנִיעָה, וְזֹאת הַמְּנִיעָה הִיא רַק בְּשִׁבִיל הַחֲשֶׁק, שִׁיתְגַּבֵּר לוֹ הַחֲשֶׁק יוֹתֵר
וְיוֹתֵר. וְלִכֵּן אֵין לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מְנִיעָה וְעֹכּוּב כְּשֶׁבָא לְהוֹצִיא מִהַכֹּחַ אֶל
הַפַּעַל מִצְוָה אוֹ דְּבָר שֶׁבִקְדָּשָׁה, וּמִכָּל שְׁפֵן דְּבָר שְׁכָל יִהְדוּתוֹ תְּלוּיָהּ בְּזֶה —

וְחָזַר הַבֵּן לְלַמּוּדוֹ. וְשׁוֹב רָאָה הַחֶסְרוֹן שֶׁחָסַר לוֹ וְאִינוֹ יוֹדֵעַ. וְחָזַר וְהִפְצִיר בְּאָבִיו כַּנִּל. וְהִכְרַח לְנִסְעַ עִמּוֹ שְׁנִית. וְכִשְׁנָסְעוּ הָעַמִּיד אָבִיו הִנְסִיּוֹן כְּבְרָאשׁוֹנָה אִם יִתְנַהֵג כְּסֹדֵר. וְנִזְדַּמֵּן כְּשֶׁהָיוּ נוֹסְעִים, וְנִשְׁבְּרוּ שְׁנֵי הַיָּדוֹת (שְׁקוּרִין "אֶקְסִיּוֹן"). וְאָמַר לוֹ אָבִיו: רָאָה שְׂאִינוֹ מִתְנַהֵג לָנוּ

נחרי אפרסמון

התקרבות אל הצדיק, כי כל המגיעות הן רק כדי להגביר את החשק. וחזר הבן ללמודו, וכאן רואים את העקשנות של הבן, אף כל המגיעות והעכובים, שמנע ועכב אותו אביו, ואף כל הבלבולים והחלישות הדעת שהיו לו, עם כל זאת, חזר אל למודו; כי באמת אין שום תכלית אחרת בזה העולם, אלא לברח אל התורה, ששם הוא מקום הכי מבטח, כי כשעוברת על בר ישראל איזו צרה, עליו לברח ולהתחבא רק בתורה הקדושה, כי אין עוד מקום כל-כך שמור כמי שבורח אל התורה, שעל-ידי-זה ינצל מפל פגעי ומקרי הזמן שרק עוברים על בני אדם. ושוב ראה החסרון שחסר לו, ואינו יודע מה חסר לו, כי כל זמן שלא מקרבים באמת אל הצדיק, מרגישים חסרון, כי הצדיק הוא המשלים את כל החסרונות, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח'); כי הוא מכניס באדם חיות אלקות, שאדם נרגיש תמיד את אמתת מציאותו יתברך, שזה עקר החיות, כמו שכתוב (קהלת ז, יב): "החכמה תחיה בעליה"; וחזר והפציר באביו כנ"ל; כי זו מעלת העקשן, שאינו עוזב כרגע את רצונותיו וכסופיו, והכרח לנסע עמו שנית, כי אם הבן מתעקש אצל אביו, אביו יעשה לו רצונו. וכשנסעו העמיד אביו הנסיון כבראשונה, אם יתנהג כסדר, הינו שהאב התנה עם בנו, אם יהיו מגיעות על הדרך, בודאי מן השמים לא רוצים. וזו הטעות הכי גדולה, כי מי שרוצה באמת להיות מקרב אל הצדיק, ורוצה לנסע אליו, צריך להיות מוכן לנסע במסירות נפש הכי גדולה, ולא להסתפל על שום מונע ומעכב שמעכב אותו. ונזדמן כשהיו נוסעים, ונשברו שני הידות (שקורין 'אקסיון') של העגלה, ואמר לו אביו: ראה שאינו מתנהג

לְנִסְעַ, כִּי הָאֵם זֶה דֶּרֶךְ הַטָּבַע שִׁישְׁתַּבְּרוּ שְׁנֵי הָאֲקָסִין?
וְכַמָּה פְּעָמִים שָׁנְסְעוּ עִם הַמְרַכְבֶּה הַזֹּאת, וְלֹא נִזְדַּמְּן
כְּזֹאת, וְחִזְרוּ.

וְחִזְרוּ הַבֶּן הַנַּ"ל לְדַרְכּוֹ כַּנַּ"ל (הֵינּוּ לְלַמּוּדוֹ וְכוּ' כַּנַּ"ל), וְשׁוּב
הַרְגִישׁ הַחֲסָרוֹן כַּנַּ"ל, וְהֶאֱנִישׁ יַעֲצוֹ אוֹתוֹ לְנִסְעַ.
וְחִזְרוּ לְאָבִיו וְהַפְצִיר אוֹתוֹ כַּנַּ"ל וְהִכְרַח לְנִסְעַ עִמּוֹ עוֹד.
וְאָמַר לוֹ הַבֶּן שְׁלֹא נַעֲמַד עוֹד עַל נִסְיוֹן כְּזֶה, כִּי זֶה דֶּרֶךְ

נַחְרֵי אֶפְרָסִמוֹן

לְנוּ לְנִסְעַ, כִּי הָאֵם זֶה דֶּרֶךְ הַטָּבַע, שִׁישְׁתַּבְּרוּ שְׁנֵי הָאֲקָסִין? ! וְכַמָּה פְּעָמִים
שָׁנְסְעוּ עִם הַמְרַכְבֶּה הַזֹּאת, וְלֹא נִזְדַּמְּן כְּזֹאת; כִּי אִם אָדָם רוֹצֵה לְהִסְתַּכֵּל
עַל הַמְּנִיעוֹת שִׁימְנְעוּ אוֹתוֹ, אִז תָּמִיד יָבֹאוּ לוֹ מְנִיעוֹת כְּאֵלוֹ, שְׁלֹא שְׁעַר
עֲלִיָּהוּ, מַה שָּׂאִין כֵּן, אִם אָדָם מַחְלִיט שֶׁהוּא נוֹסֵעַ בְּכָל מַחִיר אֶל הַצַּדִּיק,
אֶפְלוּ בַּמְסִירוֹת נֶפֶשׁ, אִזִּי לֹא יִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב, עַל שׁוֹם דְּבָר
שִׁימְנֵעַ אוֹתוֹ, אֶפְלוּ שִׁיְהִיו דְּבָרִים חוּץ לְדֶרֶךְ הַטָּבַע, כִּי הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל זֶה
מִהֶסֶם"ד־מ"ם הַרוֹצֵה לְעַכְבּוֹ מִלְּהִגִּיעַ אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁאֲצֵלוֹ יָכוֹל לְהִגִּיעַ
אֶל תְּקוּנֹת הַנִּצְחִי. וְחִזְרוּ — הֵינּוּ הָאָב עִם הַבֶּן.

וְחִזְרוּ הַבֶּן הַנַּ"ל לְדַרְכּוֹ כַּנַּ"ל (הֵינּוּ לְלַמּוּדוֹ וְכוּ' כַּנַּ"ל), עַל אֵף גִּדְל
הַמְּנִיעוֹת וְהַעֲכוּבִים שֶׁעַכְבּוּ אָבִיו, הוּא חִזְרוּ אֶל לַמּוּדוֹ, וְכֵן צְרִיף כָּל בַּר
יִשְׂרָאֵל לְהִתְנַהֵג, שֶׁשׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ, אֶפְלוּ שֶׁמִּתְפַּשְׁטוֹת
נִגְדוּ כָּל הַמְּנִיעוֹת שֶׁבְּעוֹלָם — יִחְזְרוּ אֶל לַמּוּדוֹ, כִּי (עֲבוּדָה זָרָה יט): אִין טוֹב
אֶלָּא תוֹרָה, שְׁנֵאֲמַר (מְשָׁלִי ד, ב): "כִּי לְקַח טוֹב נִתְתִּי לְכֶם תּוֹרָתִי אֶל תַּעֲזוּבוּ".
וְשׁוּב הַרְגִישׁ הַחֲסָרוֹן כַּנַּ"ל, כִּי בְּלִי הַצַּדִּיק אִין מְרַגִּישִׁים שׁוֹם טַעַם בְּתוֹרָתוֹ
וּבְתַפְלָתוֹ. וְהֶאֱנִישׁ יַעֲצוֹ אוֹתוֹ לְנִסְעַ, שֶׁזוֹ מַעֲלַת הָאָדָם שִׁישׁ לוֹ חֲבָרִים
טוֹבִים, שֶׁתָּמִיד מְחַזְקִים וּמְדַרְיָכִים אוֹתוֹ לְנִסְעַ אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְלִקְבֵּל
מִמֶּנּוּ תְּקוּנֹת. וְחִזְרוּ הַבֶּן לְאָבִיו וְהַפְצִיר אוֹתוֹ כַּנַּ"ל, שֶׁיִּקַּח אוֹתוֹ אֶל הַצַּדִּיק,
שֶׁמִּמֶּנּוּ יִקְבֵּל תְּקוּנֹת הַנִּצְחִי, וְהִכְרַח לְנִסְעַ עִמּוֹ עוֹד פַּעַם, כִּי אִם מִתְעַקְשִׁים,
אִזִּי כָּל הַמוֹנְעִים נִתְּהַפְּכִים לְעוֹזְרִים. וְאָמַר לוֹ הַבֶּן, שְׁלֹא נַעֲמַד עוֹד עַל נִסְיוֹן

הטבע, שנופל סוס לפעמים, או שנשבת ברין האקסין, אם לא שיהיה איזה דבר מרגש מאד, ונסעו. ובאו לקרעטשמי (פנדק) ללון, ומצאו שם סוחר. והתחילו לספר עמו בדרך הסוחרים, ולא גלו לו שיהם נוסעים לשם, כי הרב היה מתבייש בעצמו לומר שנוסע לאותו הצדיק. והיו מדברים מעסקי העולם, עד שבסבוב הדברים

גחרי אפרסמון

בזה, פי זה דרך הטבע, שנופל סוס לפעמים, או שנשבת ברין האקסין, הינו לא להסתכל על שום מניעה שנדמית טבעית, אם לא שיהיה איזה דבר מרגש מאד; וכאן היתה הטעות של הבן, וזה מה שגרם לו לבסוף, שלא לפגש את הצדיק; כי מי שרוצה באמת וחסד את האמת, אינו מסתכל על שום מונע ומעכב, אפלו שיהיה בדרך הטבע, וחוזק לדרך הטבע, הוא אינו רוצה בשום פנים ואפן להסתכל על שום דבר, אלא יש אצלו החלטה מחלטת, שהוא אינו עוזב את הצדיק, ויעשה כל מה שביכולתו לבוא אליו. וזו נקראת התקרבות אמיתית אל הצדיק, ורצון חזק לבוא אליו. אבל כיון שרק אמר והוציא מפיו — שאם יהיה איזה דבר מרגש מאד, שיראו שזה למעלה מדרך הטבע — שימנע אותם, אז הוא יחזור. הדבור הזה כבר גרם לו שיהיה כן, ונסעו. ובאו לקרעטשמע [אכסניה] ללון, ומצאו שם סוחר, שזה הסמ"ך-מ"ם, שהוא מסתובב בעולם סחר סחר לעשות מסחר, להפיל בני-אדם ברשותו. והתחילו האב והבן לספר עמו בדרך הסוחרים, וזו גם-כן היתה טעותם, כי מה הם צריכים להתחיל לדבר עם אדם?! וזה אחד מהכשלונות של האדם, שמתחיל לדבר עם כל אחד, עד שההוא יקרר אותו. ולא גלו לו שיהם נוסעים לשם, הינו אל הצדיק, כי הרב היה מתבייש בעצמו לומר שנוסע לאותו הצדיק, כי כשהחשף כל-כך מתגבר ומתפשט בעולם, והאמת נעדרת, אזי מתבישים לומר שנוסעים אל הצדיק האמת, כנהוג עכשו, שאדם יכול לנסע אל כל מיני שקרנים, רמאים, צבועים — שרץ' השורצים על הארץ, שאין בהם — לא תורה ולא חכמה ולא יראת שמים, ולא מקבלים אצלם כלום, אף-על-פי-כן כלם נוסעים אליהם. והיו מדברים

הגיעו לספר מצדיקים היכן נמצאים צדיקים. וספר להם
ששם נמצא צדיק, ושם ושם. והתחילו הם לדבר
מהצדיק שנסעו אליו. השיב להם: זה? (בלשון תמה) הלא
קל הוא! כי אני נוסע עכשו ממנו, ואני הייתי שם, שהיה
עובר עברה. ענה אביו ואמר לבנו: הראית בני? מה

נחרי אפרסמון

מעסקי העולם, כי כן דרך הסמ"ך-מ"ם, שלא ידבר באפן גלוי, כי קדם
מתחיל לדבר על דא ועל הא, עד שבסבוב הדברים הגיעו לספר מצדיקים,
היכן נמצאים צדיקים, וספר להם הסוחר, ששם נמצא צדיק, ושם ושם; כי
הסמ"ך-מ"ם, שהוא הסוחר הגדול, יגלה את כל המפרסמים בעולם, אבל
את הצדיק האמת הוא בשום פנים ואפן לא יגלה, אדרבה הוא יעשה כל
מיני השתדליות להעלימו ולהסתירו מכל העולם, כי הוא מאד מאד מפחד
ממנו, כי אם זה הצדיק האמת יתגלה בעולם, אזי אין לו כבר מה לעשות
בזה העולם. וכמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סז):
כשהצדיק האמת נתגלה בעולם, שהוא החן והיפי והפאר של כל העולם
כלו, אז נתגלה שמו יתברך בעולם, בחינת מאורי אור, שמאיר את אמתת
מציאותו יתברך בכל העולם כלו, ואם מתפרסמים מפרסמים של שקר,
שקוראין טאטירין, אזי מתגבר ומתפשט המאורי אש. ולכן הסמ"ך-מ"ם
שהוא הסוחר הגדול, מאד מפחד שיתגלה זה הצדיק האמת, כי כל מי
שמתקרב ונכלל בזה החן האמת — נפתחין עיניו. והתחילו הם לדבר
מהצדיק שנסעו אליו, כי מאחר שראו שהוא כל-כף בקי בכל הצדיקים שיש
בעולם, נסו לדבר עמו מהצדיק הזה, שהם נוסעים אליו. השיב להם: זה?
(בלשון תמה), הלא קל הוא! כי אני נוסע עכשו ממנו, ואני הייתי שם, שהיה
עובר עברה; פאן רואים את רשעות הסמ"ך-מ"ם, שהוא הסוחר הגדול,
שהוא יניח את האדם לנסע אצל כל אחד ואחד, העקר לא להצדיק הזה,
ויבדה עליו כל מיני שקרים, עד כדי כך שלא יתביש להגיד, כי הוא נוסע
עכשו ממנו והיה שם, וראה שעבר עברה. ענה אביו ואמר לבנו: הראית,

שְׁזַה הַסּוֹחֵר מִסֵּפֶר לְפִי תִּמּוּ? וְהֲלֹא הוּא נוֹסֵעַ מִשָּׂמ? וְחֲזְרוּ לְבֵיתֵם.

וּנְפֹטֵר אוֹתוֹ הַבֵּן. וּבֹא בְּחִלּוֹם לְהִרְבֵּה הַנַּ"ל אָבִיו. וְרָאָה אוֹתוֹ שֶׁהָיָה עוֹמֵד בְּכַעַס גָּדוֹל. וְשָׂאל אוֹתוֹ: לָמָּה אַתָּה בְּכַעַס כָּל־כֶּךָ? וְהִשִּׁיב לוֹ, שִׁיִּסַּע לְאוֹתוֹ הַצַּדִּיק

נְחֵרִי אֶפְרָסִמוֹן

בְּנֵי, מַה שְׁזַה הַסּוֹחֵר מִסֵּפֶר לְפִי תִּמּוּ? ! כִּי הַסֵּמֶ"ךְ־מ"ם עוֹשֶׂה אֶת עֲצָמוֹתָם, וּכְאֵלוֹ הוּא מְדַבֵּר נֶגֶד הַצַּדִּיק הָאֲמֵת לְפִי תִּמּוּ, וְעַל זֶה מִבְּקֵשׁ דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים סד, ג): "תִּסְתִּירֵנִי מִסּוּד מְרַעִים מְרַגְּשֵׁת פְּעָלֵי אֹן, אֲשֶׁר שָׁנְנוּ כַחֲרֵב לְשׁוֹנֵם, דָּרְכוּ חֲצֵם דָּבָר מֶר, לִירוֹת בְּמִסְתָּרִים תָּם פִּתְאֹם יִרְהוּ וְלֹא יִירָאוּ, יַחֲזִקוּ לָמוּ דָבָר רַע יִסְפְּרוּ לְטָמוֹן מוֹקְשִׁים אָמְרוּ מִי יִרְאֶה לָמוּ"; הַסֵּמֶ"ךְ־מ"ם בָּא "בְּמִסְתָּרִים תָּם פִּתְאֹם יִרְהוּ וְלֹא יִירָאוּ", וְעַל זֶה צָרִיכִים הַרְבֵּה לְהִתְפַּלֵּל, כִּי אֵלֹה הַרְשָׁעִים וְקָלִי עוֹלָם הַמְדַבְּרִים עַל הַצַּדִּיק הָאֲמֵת הַדְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, עוֹשִׂים אֶת עֲצָמָם כְּאֵלוֹ הֵם מְשִׁיחִים לְפִי תִּמָּם, וּמְחַלְשִׁים וּמְקַרְרִים אֶת בְּנֵי־אָדָם מִלְּהִתְקַרֵּב אֵלָיו, כִּי אִם הָיוּ מִתְקַרְבִּים אֶל הַצַּדִּיק הַזֶּה, הָיוּ בָּאִים לִידֵי תְּקוּנָם הַנִּצְחִי, וְזֶה מַה שֶּׁאָמַר הָאֵב לְבָנוּ: הֲלֹא הוּא נוֹסֵעַ מִשָּׂם, סִימָן שֶׁגַּם הוּא הָיָה אֶצֶל הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן הוּא רָאָה שֶׁעוֹבֵר עֲבָרָה, וְלָכֵן מַה יֵּשׁ לָךְ לְנִסְעֵ אֵלָיו? ! וְחֲזְרוּ לְבֵיתֵם; כִּי הַסֵּמֶ"ךְ־מ"ם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר וּלְכַסּוֹת אֶת הַצַּדִּיק הָאֲמֵת מִכָּל הָעוֹלָם, וּפּוֹעֵל אֶצְלָם, עַד שֶׁמִּתְרַחֲקִים לְגַמְרֵי מִהַצַּדִּיק הָאֲמֵת, וְהוֹלְכִים חֶשֶׁךְ כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם.

וּנְפֹטֵר אוֹתוֹ הַבֵּן; כִּי מֵאַחַר שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל לְקַבֵּל חַיּוֹת מִהַצַּדִּיק, אֲזַי נִפְטָר מִהָעוֹלָם, וּבֹא בְּחִלּוֹם לְהִרְבֵּה הַנַּ"ל אָבִיו, וְרָאָה אוֹתוֹ אָבִיו שֶׁהָיָה עוֹמֵד בְּכַעַס גָּדוֹל עָלָיו, וְשָׂאל אוֹתוֹ: לָמָּה אַתָּה בְּכַעַס כָּל־כֶּךָ? וְהִשִּׁיב לוֹ, שִׁיִּסַּע לְאוֹתוֹ הַצַּדִּיק הַנַּ"ל (שְׂרָצָה לְנִסְעֵ עִם בְּנוֹ אֵלָיו פִּנ"ל), הֵינּוּ שֶׁהַבֵּן אָמַר לְאָבִיו הִרְבֵּה, שִׁיִּסַּע אֶל הַצַּדִּיק הָאֲמֵת שְׂרָצָה לְנִסְעֵ אֵלָיו, וְהוּא יִגִּיד לָךְ עַל מַה אֲנִי

הנ"ל (שְׂרָצָה לְנִסְעַ עִם בְּנוֹ אֱלֹוֹ כַּנְּ"ל), וְהוּא יִגִּיד לָךְ עַל מָה אָנִי
בְּכַעַס. וְהַקִּיץ, וְאָמַר שְׂמִקְרָה הוּא. אַחֲר־כֵּן חָלַם לוֹ עוֹד
כַּנְּ"ל, וְאָמַר שֶׁהוּא גַם־כֵּן חָלֹם שׂוֹא, וְכֵן עַד שֶׁלֹּשׁ
פְּעָמִים. וְהֵבִין הֵלֵא דָבָר הוּא, וְנָסַע לְשָׁם.

וּפָגַע בְּהַדְרָךְ אֶת הַסּוֹחֵר שֶׁפָּגַע מִקֵּדָם בְּעַת שֶׁנָּסַע עִם
בְּנוֹ. וְהִפִּיר אוֹתוֹ וְאָמַר לוֹ: הֵלֵא אֶתָּה הוּא
שְׂרָאִיתִיךָ בְּאוֹתוֹ הַקָּרַעַטְשָׁמַע! וְהִשִּׁיב לוֹ: בּוֹדָאִי רְאִיתִי
אוֹתִי. וּפָתַח פִּיו וְאָמַר לוֹ: אִם תִּרְצָה, אֶהְיֶה בּוֹלַע אוֹתְךָ.
אָמַר לוֹ: מָה אֶתָּה מְדַבֵּר? הִשִּׁיב לוֹ: זָכוֹר אֶתָּה,
כְּשֶׁנָּסַעְתָּ עִם בְּנֶךָ, וּבִתְחִלָּה נָפַל סוּס עַל הַגָּשָׁר, וְחִזְרָתָּ.

נְחָרִי אֶפְרָסִמוֹן

בְּכַעַס. וְהַקִּיץ הָאֵב, וְאָמַר לְעַצְמוֹ, שְׂמִקְרָה הוּא. אַחֲר־כֵּן חָלַם לוֹ עוֹד כַּנְּ"ל,
שָׂבָא בְּנוֹ אֱלֹוֹ, וְהָיָה בְּכַעַס גָּדוֹל עָלָיו, וְאָמַר שֶׁהוּא גַם־כֵּן חָלֹם שׂוֹא, וְכֵן
עַד שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים, וְהֵבִין הֵלֵא דָבָר הוּא; כִּי שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים הָיוּ חֲזָקָה, וְאִם
חֲלָמִים אוֹתוֹ חָלֹם שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים, בּוֹדָאִי זֹו אָמַת. וְנָסַע הָאֵב הָרַב לְשָׁם —
הֵינּוּ אֵל זֶה הַצְּדִיק.

וּפָגַע הָאֵב הָרַב בְּהַדְרָךְ אֶת הַסּוֹחֵר שֶׁפָּגַע מִקֵּדָם, בְּעַת שֶׁנָּסַע עִם בְּנוֹ.
וְהִפִּיר אוֹתוֹ וְאָמַר לוֹ: הֵלֵא אֶתָּה הוּא שְׂרָאִיתִיךָ בְּאוֹתוֹ הַקָּרַעַטְשָׁמַע! ?
וְהִשִּׁיב לוֹ: בּוֹדָאִי רְאִיתִי אוֹתִי. וּפָתַח פִּיו וְאָמַר לוֹ: אִם תִּרְצָה, אֶהְיֶה בּוֹלַע
אוֹתְךָ; פֶּה נִתְגַּלְתָּה טְמֵאת הַסְּמִ"ךְ־מ"ם, שֶׁהוּא הַסּוֹחֵר הַגָּדוֹל, שֶׁמְסַבֵּב
וּמְסַחֵר אֶת לְבוֹת בְּנֵי־אָדָם, וּמַעֲקָם אוֹתָם מִלְּנִסְעַ אֵל הַצְּדִיק, וְכִכֵּר מְדַבֵּר
בְּאִפְסֵן גְּלוּי וּפְתוּחַ: אִם תִּרְצָה אֶהְיֶה בּוֹלַע אוֹתְךָ, כִּי הַסְּמִ"ךְ־מ"ם בּוֹלַע אֶת
הָאֲנָשִׁים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִרְמְיָהוּ נָא, מִד): "וְהִצַּאתִי אֶת בְּלַעַו מִפִּי"; אָמַר לוֹ
הָאֵב הָרַב לְהַסּוֹחֵר: מָה אֶתָּה מְדַבֵּר? מָה עָשִׂיתִי לָךְ?! הִשִּׁיב לוֹ הַסּוֹחֵר:
זָכוֹר אֶתָּה, כְּשֶׁנָּסַעְתָּ עִם בְּנֶךָ, וּבִתְחִלָּה נָפַל סוּס עַל הַגָּשָׁר וְחִזְרָתָּ. אַחֲר־כֵּן

אֲחֵר־כֶּךָ נִשְׁבְּרוּ הָאֲקָסִין. אֲחֵר־כֶּךָ פָּגַעַתְּ בִּי, וְאִמַּרְתִּי לָךְ
 שֶׁהוּא קָל. וּמֵאַחַר שִׁפְטַרְתִּי אוֹתוֹ, אֶת בְּנֶךָ, עֲכָשׂוּ אֶתָּה
 רִשָּׁאִי לְנִסְעַ, כִּי הוּא הָיָה בְּחִינַת מְאוֹר הַקָּטָן, וְהַצְדִּיק
 הַנִּזְלָה הוּא בְּחִינַת מְאוֹר הַגָּדוֹל. וְאִם הָיוּ מִתּוֹעֲדִים יַחַד,
 הָיָה בָּא מְשִׁיחַ. וְכִיּוֹן שִׁפְטַרְתִּי אוֹתוֹ אֶתָּה רִשָּׁאִי לְנִסְעַ.
 וּבִתּוֹךְ דְּבַרְיוֹ נֶעְלַם, וְלֹא הָיָה לוֹ עִם מִי לְדַבֵּר. וְנִסְעַ הָרַב

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

נִשְׁבְּרוּ הָאֲקָסִין, אֲחֵר־כֶּךָ פָּגַעַתְּ בִּי, וְאִמַּרְתִּי לָךְ שֶׁהוּא קָל, וּמֵאַחַר שִׁפְטַרְתִּי
 אוֹתוֹ — אֶת בְּנֶךָ, עֲכָשׂוּ אֶתָּה רִשָּׁאִי לְנִסְעַ. וּפְהָ הוּא מְגַלֵּה לוֹ אֶת הָאֲמַת,
 שֶׁשָּׁקַר אוֹתוֹ, וְאָמַר לוֹ שֶׁהוּא רָאָה אוֹתוֹ עוֹבֵר עַבְרָה; כִּי כֵן דָּרְכוֹ שֶׁל
 הַסֵּמ"ךְ־מ"ם, קֹדֶם הוּא מוֹנֵעַ אֶת הָאָדָם מִלְּנִסְעַ אֶל הַצְדִּיק הָאֲמַת, וְאוֹמֵר
 שָׁקַר, שֶׁהוּא רָאָה אוֹתוֹ עוֹבֵר עַבְרָה, וְכָל אֶחָד מֵאַמִּין, וְאַחֲר־כֶּךָ הוֹרֵג אֶת
 הָאָדָם, וְאַחֲר־כֶּךָ מִתְגַּרֵּה בְּאָדָם, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (כְּבֹא בַתְּרֵא טז): הוּא שֶׁטָּן,
 הוּא יֵצֵר הָרַע, הוּא מֵלַאךְ הַמְּוֹת. וְלִכֵּן הַסֵּמ"ךְ־מ"ם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת
 שֶׁבְּעוֹלָם, שָׂאֵף בַּר יִשְׂרָאֵל לֹא יִתְקַרֵּב אֶל הָאֲמַת, כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, הוּא בֶּן
 יַחֲדִיד לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, כִּי הוּא הָיָה בְּחִינַת מְאוֹר הַקָּטָן, וְהַצְדִּיק הָאֲמַת
 הַנִּזְלָה הוּא בְּחִינַת מְאוֹר הַגָּדוֹל, כִּי (כְּבֹא בַתְּרֵא עה): פְּנֵי מֹשֶׁה כְּפְנֵי חֲמָה, פְּנֵי
 יְהוֹשֻׁעַ כְּפְנֵי לְבָנָה; וּמוֹבֵא בְּדַבְּרֵי רַבְּנּוֹ ו'ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'), כִּי
 הָרַב וְהַתְּלִמִּיד הֵם בְּחִינַת מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ, וְאִם הָיוּ מִתּוֹעֲדִים יַחַד, הָיָה בָּא
 מְשִׁיחַ, הֵינּוּ הַגְּאֻלָּה פְּרֻטִית, בְּסוּד (תְּהֵלִים טט, יט): "קִרְבָּה אֶל נַפְשִׁי גְאֻלָּה";
 אִם אָדָם הָיָה מִתְקַרֵּב אֶל הַצְדִּיק הָאֲמַת — הָיָה נִגְאָל מִכָּל צְרוּחָיו, וְהָיָה
 דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא הָיָה מְסִיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל — שְׂזוּ
 הַגְּאֻלָּה. וְכִיּוֹן אוֹמֵר הַסֵּמ"ךְ־מ"ם, שִׁפְטַרְתִּי אוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהֵלִים מא, ו):
 "אִיבִי יֹאמְרוּ רַע לִי, מְתֵי יָמוֹת וְאָבֵד שְׂמוֹ", וּמִי הָאוֹיֵב שֶׁל הָאָדָם — אִם
 לֹא הַסֵּמ"ךְ־מ"ם, וּמַחֲכָה שְׂאָדָם יָמוֹת, וְיִהְיֶה נֹאבֵד שְׂמוֹ מִן הָעוֹלָם. עֲתָה
 אֲחֵרֵי שְׁהִרְגַתִּי אֶת בְּנֶךָ, אֶתָּה רִשָּׁאִי לְנִסְעַ. וּבִתּוֹךְ דְּבַרְיוֹ נֶעְלַם, וְלֹא הָיָה לוֹ
 עִם מִי לְדַבֵּר. וְנִסְעַ הָרַב אֶל הַצְדִּיק, וְצִעַק הַצְדִּיק: חֲבַל, חֲבַל! חֲבַל עַל

אֵל הַצְּדִיק, וְצַעֲקוּ: חֲבֹל! חֲבֹל! חֲבֹל עַל דְּאֲבֵדִין וְלֹא
מִשְׁתַּכְּחִין! הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ יֹשִׁיב נְדָחֵינוּ בְּקִרְוֹב, אָמֵן:

וְזֶה הַסּוּחַר הַנַּ"ל הָיָה הַסֵּמ"ךְ-דִּמ"ם בְּעֶצְמוֹ, (שְׁנֵדָמָה לְסוּחַר
וְהַטָּעָה אוֹתָם. וְאַחַר-כֵּן בְּשִׁפְגַע שְׁנִית בְּהֶרֶב הַנַּ"ל הַתְּגָרָה עִמּוֹ הוּא
בְּעֶצְמוֹ עַל אֲשֶׁר שָׁמַע לְעֲצָתוֹ, כִּי בֶן דְּרָכּוֹ בִּידוּעַ), הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ
יִצְיָלְנוּ:

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

דְּאֲבֵדִין וְלֹא מִשְׁתַּכְּחִין! כִּי אִם הָיָה כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בֶן יָחִיד — הַמְּאֹר
הַקָּטָן, נוֹסֵעַ אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת — שֶׁהוּא הַמְּאֹר הַגָּדוֹל, הִיָּתָה הַגְּאֻלָּה
בְּשִׁלְמוֹת, כִּי הָיָה מִתְּגַלֶּה אִמְתּוֹת מְצִיאוֹתוֹ יִתְּבַרֵךְ, וְעַל זֶה אוֹרֵב הַסֵּמ"ךְ-דִּמ"ם
מְאֹד מְאֹד לְמַנַּע וּלְעַכֵּב אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת,
וְעוֹשֶׂה כָּל מִיָּנִי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם לְנַתֵּק אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִהַצְּדִיק הָאֵמֶת,
וְאַחַר-כֵּן הוּא עוֹד מִתְּגָרָה, וּמְגַלֶּה אֶת הָאֵמֶת, שֶׁהוּא הוּא הַסֵּמ"ךְ-דִּמ"ם מְנַע,
אֲבָל כָּבֵד מְאֹד, כִּי בֵּינָן שְׂאֵדָם נְפֹטֵר מִזֶּה הָעוֹלָם, כְּבָר הַכֹּל מְאֹד. הַשֵּׁם
יִתְּבַרֵךְ יֹשִׁיב נְדָחֵינוּ בְּקִרְוֹב, אָמֵן:

וְזֶה הַסּוּחַר הַנַּ"ל הָיָה הַסֵּמ"ךְ (הַסֵּמ"ךְ-דִּמ"ם) בְּעֶצְמוֹ, (שְׁנֵדָמָה לְסוּחַר וְהַטָּעָה
אוֹתָם, וְאַחַר-כֵּן בְּשִׁפְגַע שְׁנִית בְּהֶרֶב הַנַּ"ל, הַתְּגָרָה עִמּוֹ הוּא בְּעֶצְמוֹ עַל אֲשֶׁר שָׁמַע
לְעֲצָתוֹ. כִּי בֶן דְּרָכּוֹ [לְהַתְּגָרוֹת בְּאֵדָם שֶׁהֵלֵךְ שׁוֹלָל אַחֲרָיו] בִּידוּעַ), הַשֵּׁם
יִתְּבַרֵךְ יִצְיָלְנוּ.